

RP 96/2017 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 14 § i fastighets-skattelagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås en ändring i paragrafen om den fastighetsskattesats som ska tillämpas på byggnader och konstruktioner som hör till ett kraftverk eller en slutförvaringsanläggning för använt kärnbränsle. På små vatten- och vindkraftverk vilkas nominella effekt är högst 10 megavoltampere tillämpas den allmänna fastighetsskattesatsen. Det föreslås att bestämmelsen om små kraftverk ändras så att effektgränsen på 10 megavoltampere beräknas utifrån den sammanlagda nominella effekten hos kraftverk som är anslutna till elnätet via en gemensam anslutningspunkt. Bestämmelsen ska tillämpas på alla kraftverk oberoende av deras elproduktionsform.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt. Den tillämpas första gången vid fastighetsbeskattningen för 2018.

MOTIVERING

1 Nuläge

Enligt fastighetsskattelagen (654/1992) ska fastighetsskatt betalas för byggnader och mark. Kommunfullmäktige ska årligen bestämma åtminstone den allmänna fastighetsskatteprocent-satsen, som är minst 0,93 och högst 1,80, skatteprocentsatsen för byggnader som används för stadigvarande boende, som är minst 0,41 och högst 0,90 samt skatteprocentsatsen för andra bostadsbyggnader, som är minst 0,93 och högst 1,80.

Kommunen kan särskilt bestämma en skatteprocentsats för byggnader och konstruktioner som hör till ett kraftverk eller en slutförvaringsanläggning för använt kärnbränsle med stöd av 14 § i fastighetsskattelagen, för byggnader som ägs av ett allmännyttigt samfund med stöd av 13 a § och för obebyggda byggplatser med stöd av 12 a §. Om ingen särskild skatteprocentsats har bestämts, tillämpas den allmänna fastighetsskatteprocentsatsen.

Den skatteprocentsats som bestäms för byggnader och konstruktioner som hör till ett kraftverk är enligt 14 § 1 mom. högst 3,10. Enligt 14 § 2 mom. ska dock den allmänna fastighetsskatteprocentsatsen tillämpas på vatten- och vindkraftverk vilkas nominella effekt är högst 10 megavoltampere. Ett kraftverks nominella effekt är den sammanslagna bruttoeffekt som framgår av generatorernas märkvärde.

Med kraftverk avses i fastighetsbeskattningen alla slags elproducerande anläggningar. Sådana är vattenkraftverk samt vindkraftverk, kärnkraftverk och anläggningar som använder olika slags brinnande bränsle. Som kraftverk anses emellertid inte värmeverk eller värmecentraler som endast producerar värme eller distribuerar energi. Om det vid samma anläggning produceras både elektricitet och värme, ska byggnadens användningsändamål enligt högsta förvaltningsdomstolens förhandsavgörande (13.4.2007 liggare 980) bestämmas enligt det huvudsakliga användningsändamålet. Inte heller värmecentraler i anslutning till bostadsbyggnader eller anläggningar som producerar värme för industrianläggningars interna processer anses vara kraftverk.

Beskattningsvärdet för kraftverksbyggnader och -konstruktioner är liksom för andra byggnader och konstruktioner återanskaffningsvärdet minskat med årliga åldersavdrag.

Bestämmelser om återanskaffningsvärdet av ett vattenkraftverk och dess konstruktioner finns i finansministeriets förordning om grunderna för återanskaffningsvärdet av vattenkraftverk och dess konstruktioner (1429/2016). Återanskaffningsvärdet grundar sig på de ursprungliga anskaffningskostnaderna samt andra kostnader för de vattenkraftverkskonstruktioner som nämns i 1 § i förordningen. Återanskaffningsvärde är 75 procent av de kostnader som årligen justeras utifrån förändringen i byggnadskostnadsindexet. Om det inte finns någon tillförlitlig utredning av de ursprungliga byggnadskostnaderna, bestäms återanskaffningsvärdet utifrån de genomsnittliga värdena för byggnadskostnader enligt förordningen.

Återanskaffningsvärdet av andra kraftverksbyggnader och -konstruktioner bestäms med stöd av finansministeriets förordning om grunder för återanskaffningsvärdet av byggnader (1430/2016). I förordningen finns inga särskilda bestämmelser om återanskaffningsvärdet av kraftverk. Deras återanskaffningsvärde bestäms i enlighet med 21 § i förordningen utifrån byggnadskostnaderna för motsvarande byggnad. Förordningens 21 § tillämpas om en byggnad är av sådant slag att de värderingsgrunder som anges för olika byggnadstyper i 4—19 § i förordningen inte kan tillämpas på den, eller om det är fråga om en konstruktion. Återanskaffningsvärdet är 75 procent av byggnadskostnaderna för motsvarande byggnad som justeras enligt ändringen i byggnadskostnadsindexet.

RP 96/2017 rd

Bestämmelser om åldersavdrag finns i 30 § i lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen (1142/2005). Åldersavdraget för byggnader som hör till ett vattenkraftverk är 1 procent medan åldersavdraget för byggnader och konstruktioner som direkt tjänar kärnkraftverk samt för byggnader och konstruktioner som hör till ett vindkraftverk är 2,5 procent. Beskattningsvärdet är dock minst 40 procent av återanskaffningsvärdet. Åldersavdraget för andra kraftverksbyggnader är 4 procent eller, om byggnaden är av trä, 5 procent och beskattningsvärdet minst 20 procent av återanskaffningsvärdet.

Genom en lagändring som trädde i kraft år 2013 och som första gången tillämpades vid den fastighetsbeskattning som verkställdes för 2014, sänktes åldersavdraget för vindkraftverk till den nuvarande nivån från tidigare 10 procent och beskattningsvärdets minimivärde höjdes till den nuvarande nivån från tidigare 20 procent.

Maskiner och anordningar, såsom turbiner, generatorer, reglerings-, transformator- och kopplingsanordningar samt vattenkraftverkens dammluckor hör inte till fastighetsskattebasen.

Av den fastighetsskatt som debiteras för år 2017 inflöt av ca 1 800 miljoner euro ca 63 miljoner euro från kraftverk som omfattas av den höjda fastighetsskatten för kraftverk. För år 2017 har totalt 173 kommuner fastställt en särskild fastighetsskattesats för kraftverksbyggnader och -konstruktioner. Av dessa tillämpar 72 den i lagen högsta tillåtna skattesatsen på 3,10 procent. Den genomsnittliga fastighetsskattesatsen för kraftverk är 2,63 och det med kraftverkens beskattningsvärde vägda medelvärdet av skattesatserna 3,04.

I skatteförvaltningens register finns 450 vindkraftverk, vilka är placerade inom 43 olika kommuners område. Vindkraftverkens sammanlagda beskattningsvärde år 2017 var 320 miljoner euro och den kalkylerade fastighetsskatten 3,6 miljoner euro. Skatteförvaltningen har emellertid inte helt täckande uppgifter om vindkraftverken, eftersom byggmyndigheten eller andra myndigheter i den kommun där kraftverket finns inte alltid informerar om vindkraftverkskonstruktionens byggnadstyp. Kommunen har inte heller något ekonomiskt intresse i detta, eftersom den allmänna fastighetsskattesatsen i varje fall tillämpas på vindkraftverket.

Finlands Vindkraftföreningen rf upprätthåller en projektförteckning över Finlands vindkraftverk och projekt. Enligt föreningen består den vindkraftskapacitet som installerats och för närvarande är i bruk i Finland av 552 vindkraftverk. I projektförteckningen nämns projektens placeringskommun samt vindturbinernas antal och effekten i megawatt.

Energimyndigheten administrerar det tariffsystem som avses i lagen om stöd till produktion av el från förnybara energikällor (1396/2010). Stödet betalas enligt skillnaden mellan det riktpreis som avses i lagen och marknadspriset på el. Dessutom deltar elproducenten i elmarknaden och får marknadspriset på el för försäljningen av den el som producenten producerat. Riktpriset är 83,50 euro per megawattimme, och anslagsbehovet i statsbudgeten 2018 beräknas uppgå till knappa 250 miljoner euro. De vindkraftverk som tagits i kommersiell drift som nya senare än den 1 januari 2009 har kunnat ansöka om att delta i systemet. Ett kraftverk som godkänts i tariffsystemet kan få stöd under en period på 12 år. Det nuvarande tariffsystemet stängs den 1 november 2017, då ansökan om godkännande av ett vindkraftverk för tariffsystemet med inmatningspris senast ska lämnas in. Därefter godkänns vindkraftverk inte längre i det systemet. Betalningarna till kraftverk i det systemet upphör sålunda före utgången av 2020-talet.

För närvarande omfattar tariffsystemet 106 vindkraftverk, vilka består av en eller flera vindturbiner. Energimyndigheten har detaljerade uppgifter om placeringen och andra uppgifter om de vindkraftverk som hör till systemet. Uppgifterna kan ses på den offentliga delen av SATU, det elektroniska ärendehanteringssystemet för produktionsstödet.

2 Bedömning av nuläget och föreslagna ändringar

2.1 Bedömning av nuläget

Bestämmelsen i 14 § 2 mom. i fastighetsskattelagen, enligt vilken den särskilda skatteprocent-satsen för kraftverk inte ska tillämpas på små kraftverk, trädde i kraft vid ingången av 2006 samtidigt som skattesatsen för andra kraftverk än kärnkraftverk höjdes med nästan 80 procent. Effektgränsen motiverades med det att det inte är ändamålsenligt att inrikta en särskild fastig-hetsskatt för kraftverk på sådana förnybara produktionsformer som man samtidigt försöker främja med investeringsstöd eller skattestöd. En orsak var också att småskalig vattenkraft är mindre lönsam än annan vattenkraft.

I motiveringen till lagförslaget togs det också ställning till tillämpningen av bestämmelsen i så kallade vindkraftsparker. I motiveringen står det att om det på ett område finns flera kraftverk ska såsom vindkraftverk anses ett (1) vindkraftverk som kan fungera självständigt. Varje kraftverk i vindkraftsparken ska sålunda i fråga om effektgränsen behandlas som ett separat kraftverk, om det inte undantagsvis är fråga om en situation där vindkraftverket inte kan anses kunna fungera självständigt.

I takt med den tekniska utvecklingen håller vindkraftverkens effekter på att öka, men också de största nya kraftverkens effekt är fortfarande endast omkring fem megavoltampere, varför de inte omfattas av skattesatsen för kraftverk.

Behandlingen av vindkraftverken när det gäller fastighetsskatt har kritiserats ur olika perspek-tiv under de senaste åren. Det har framförts att en lättare beskattning för vindkraftverk än för andra kraftverk inte är motiverat med tanke på de landskaps- och ljudolägenheter som vind-kraftverken orsakar. Kommunernas inkomster av fastighetsskatten för vindkraftverk blir för-hållandevis små också av den orsaken att t.ex. 70 procent av anskaffningskostnaderna för ett vindkraftverk kan hänföras till rotorn och andra anordningar som inte hör till fastighetsskatte-basen. Det har också ansetts motiverat att öka det fastighetsskattebelopp som inflyter till kommunerna från vindkraftverken för att man på det sättet kan sporra kommunerna att planera områden för vindkraftsutbyggnad och på så sätt främja byggandet av mera vindkraft. Nuläget kan fortfarande utvärderas ur perspektivet av en neutral skattemässig behandling av olika el-produktionsformer.

I budgetmanglingen hösten 2016 beslöt regeringen att utreda hur gränsen på 10 megavoltam-pere inom fastighetsbeskattningen av kraftverk skulle kunna beräknas utifrån den samman-lagda effekten av vindkraftverk som finns inom samma område. Uppmärksamhet skulle fästas vid energiformsneutralitet och målet var att ändringen skulle träda i kraft år 2018.

Vid noteringen har man framför allt haft ett öga på begreppet vindkraftsparker. Begreppet har inte definierats i vår lagstiftning och även om det som bildligt begrepp känns relativt lätt att förstå måste det med tanke på beskattningen skapas en sådan definition för det som uppfyller de krav på noggrannhet som krävs i skattelagstiftningen.

2.2 Alternativa lösningar

Under beredningen har man utvärderat flera olika alternativ, vilka baserar sig på planlägg-ningen och avstånden mellan vindkraftverken och en kombination av dessa samt en lösning som baserar sig på vindkraftverkens produktionstekniska samband. Vid utvärderingen av de olika alternativen har man beaktat energiformsneutraliteten så att de olika alternativen också lämpar sig för småskalig vattenkraft och annan elproduktion i liten skala, såsom solenergi.

En definition av en kraftverkshelhet som utgår från en planbestämmelse

Det går inte att definiera en kraftverkshelhet endast med den grunden att flera vindkraftverk är placerade inom ett område som i en detalj- eller generalplan anvisats för kraftverksbygge, t.ex. i samma kommun, eftersom skilda vindkraftsparker kan placeras i olika delar av kommunen så att de inte kan anses vara samma vindkraftspark. Dessutom byggs kraftverk också utan planbestämmelser. Miljöministeriet har förhållit sig mycket reserverat till en definition enbart baserad på planbestämmelser.

En definition som utgår från en planbestämmelse och avståndet mellan kraftverken

En kraftverkshelhet skulle också kunna definieras dels utifrån planläggningslösningar, dels utifrån avståndet mellan områden med detaljplan eller mellan enskilda kraftverk. Som samma vindkraftshelhet skulle de kraftverk anses som är placerade inom ett eller flera områden som planlagts för kraftverksbyggande och är belägna på ett visst maximivstånd från varandra, t.ex. högst 1 000 meter; eller så att inte ett enda kraftverk är beläget mer än t.ex. 1 000 meter från det närmaste kraftverket. Definitionen lämpar sig också i en situation där kraftverk har byggts i närheten av varandra utan planbestämmelser, liksom för sådana vindkraftsparker som baserar sig på generalplanebestämmelser och där de olika kraftverken är placerade inom olika små områden belägna nära varandra vilka i planen har anvisats för kraftverksbygge.

Definitionen träffar relativt väl bilden av en vindkraftspark, men är på så vis konstlad att den kan omfatta enskilda ägares kraftverk inom samma område, även om kraftverken inte har något produktionstekniskt samband sinsemellan.

Genomförandet skulle vara arbetsamt administrativt sett, eftersom det kräver granskning av planbestämmelserna och avstånden i alla de kommuner där det finns vindkraftverk. Avståndsmätningarna kan också kräva terrängarbete. Genomförandet av modellen kan lätt medföra fel och därmed leda till olika inbördes behandling av de skattskyldiga, i synnerhet när modellen införs. Det att skatten bestäms beroende på avstånd kan dessutom leda till ineffektivt (glost) byggande på områden som lämpar sig för vindkraftverk för undvikande av högre skatt.

När det gäller detta alternativ bör vindkraftparksdefinitionen vara kommunspecifik, eftersom försummelser i att meddela uppgifter till Skatteförvaltningen som sker inom en kommuns område annars avspeglas också i en annan kommuns fastighetsbeskattning. Om definitionen inte är kommunspecifik, måste kommunerna klarlägga sitt områdes vindkraftverk och vindkraftparker för att trygga grannkommunens skatteförmåner också i det fall att kommunen själv inte har fastställt någon särskild skattesats för kraftverk. Detta är inte oproblematiskt när man ser till kommunernas självbestämmanderätt.

En definition som utgår från en gemensam anslutningspunkt till ett distributions- eller stamnät

Det tredje alternativet som övervägts baserar sig på en lösning där en effektgräns på 10 megavoltampere beräknas utifrån den sammanlagda nominella effekten hos de kraftverk som är anslutna till elnätet via samma anslutningspunkt. För valet av denna modell finns det produktions-ekonomiska och administrativa grunder.

Anslutningen av en vindkraftspark till det allmänna elnätet har för de flesta parker genomförts så att parkens kraftverk först har förenats till en eller flera egna elstationer inom parkens område. Parkens elstationer är i sin tur genom en anslutningspunkt anslutna till ett distributions- eller stamnät. Anslutningspunkten är gränsen för var vindkraftverkets interna elnät tar slut och en nätinnehavares nät börjar. En vindkraftspark kan anslutas antingen till ett distributions-

nät eller stamnät. Distributionsnätsinnehavarna är regionala elbolag. Fingrid Oyj är stamnätets innehavare.

Vanligtvis är alla kraftverk i en vindkraftpark anslutna till ett distributions- eller stamnät genom samma anslutningspunkt. I vissa fall har anslutningen kunnat göras genom grupper på några kraftverk.

Den tänkbara möjligheten att kringgå skatt genom att dela upp vindkraftsparker så att de på ett konstlat sätt är anslutna till nätinnehavarens nät genom olika anslutningspunkter begränsas av nätinnehavarens bestämmanderätt när det gäller ändamålsenlig anslutning till nätet, höga anslutningskostnader för transformatorstationer som byggs för nya anslutningspunkter samt markområden och tillståndprocesser som behövs för dem.

Högre beskattning av en kraftverkshelhet som definierats utifrån anslutningspunkten kan motiveras med det att de kraftverk som ingår där använder vindkraftsparkens gemensamma infrastruktur, vilket medför produktions-ekonomiska fördelar för dem. Modellen lämpar sig även för vattenkraftverk.

2.3 Föreslagen ändring

Den föreslagna ändringen grundar sig på det sist beskrivna alternativet, där en kraftverkshelhet definieras utifrån en gemensam anslutningspunkt till elnätet. Det föreslås att 14 § 2 mom. i fastighetsskattelagen ändras så att den skattesats som kommunfullmäktige med stöd av 1 mom. särskilt kan fastställa för kraftverk får tillämpas endast om kraftverkets nominella effekt överskrider 10 megavoltampere eller om flera kraftverk är kopplade till ett distributionsnät eller stamnät via en gemensam anslutningspunkt och deras sammanräknade nominella effekt överskrider 10 megavoltampere. I bestämmelsen hänvisas det till definitionen på ett distributionsnät enligt 3 § 2 punkten och på ett högspänningsdistributionsnät enligt 3 § 3 punkten i elmarknadslagen (588/2013) samt till definitionen på ett stamnät i 31 § 1 mom. 1 punkten i samma lag.

För att olika elproduktionsformer ska behandlas neutralt gäller bestämmelsen utöver vatten- och vindkraftverk också andra produktionsformer. Ändringen innebär att t.ex. solkraftverk i regel ska omfattas av bestämmelsen. Till denna del har ändringen inga konsekvenser i praktiken, eftersom elproduktionsanordningar inte hör till fastighetsskattebasen och eftersom separata byggnader eller konstruktioner för produktion av solenergi knappt förekommer. Solenergi i större skala produceras vanligtvis genom solceller som installerats på taken till affärs- och industribyggnader, varvid själva byggnaden inte är en del av ett solkraftverk. Konstruktionerna, grunden och stödkonstruktionerna av ett självständigt solkraftverk, som monteras på egen grund och är avsett för permanent drift, omfattas, om de övriga villkoren är uppfyllda, av skatteprocentsatsen för kraftverk. Också de största solkraftverken är dock för närvarande långt ifrån effektgränsen på 10 megavoltampere.

Ändringen gäller också vattenkraftverk, vilka dock i praktiken har anslutits till det allmänna elnätet via separata anslutningspunkter.

Om kraftverk för olika produktionsformer på det föreslagna sättet undantagsvis anslutits till elnätet, ska deras sammanlagda nominella effekt beaktas.

3 Propositionens konsekvenser

3.1 Konsekvenser för företag inom energibranschen

Reformen ökar kostnaderna för företag som producerar el med vindkraft och minskar företagets vinst och det belopp som kan delas ut till ägarna.

Det finns drygt 70 vindkraftföretag i landet. Företagens storlek varierar märkbart från företag med endast ett litet kraftverk till företag som äger flera tiotal kraftverk. Det största företaget inom branschen hade i slutet av 2016 ca 100 kraftverk, och dess andel av vindkraftverkens totala effekt på 1 533 megawatt var nästa en fjärdedel. (Källa: Finska vindkraftföreningen rf).

Kostnaderna för vindkraftsinvestering beräknas för närvarande uppgå till ca 1,5 miljoner euro per megawatt. Investeringskostnaderna för ett typiskt kraftverk med en effekt på 3 megawatt är idag sålunda 4,5 miljoner euro. Om 30 procent av investeringskostnaderna utgörs av byggkostnader för vindkraftsverkets grund, torn och maskinrum, vilka omfattas av fastighetsskatt, blir återanskaffningsvärdet ca 1 miljon euro, då man vid beräkningen av återanskaffningsvärdet beaktar 75 procent av byggkostnaderna. Den kalkylerade fastighetsskatten för ett vindkraftverk med det nämnda beskattningsvärdet beräknat enligt den genomsnittliga allmänna fastighetsskattesatsen på 1,0 skulle vara 10 125 euro per år. Med anledning av förslaget skulle kostnaden stiga med 23 887 euro till 31 387 euro om placeringsorten har bestämt att kraftverkens skattesats ska vara den högsta tillåtna skattesatsen på 3,10. Åldersavdragen minskar beskattningsvärdet med 2,5 procent per år. Eftersom fastighetsskatten är en avdragsgill utgift i inkomstbeskattningen, är konsekvensen för resultatet efter skatt för ett företag som omfattas av samfundsskattesatsen i exemplet ca 19 110 euro.

Årsproduktionen för ett vindkraftverk med den nämnda effekten är omkring 10 000 megawatt per år, vilket på den nuvarande inmatningsprisnivån motsvarar en årsinkomst på 835 000 euro. Med det nuvarande marknadspriset på el utgörs 40 procent av detta av marknadspriset på el och resten av inmatningspriset. Beloppet av ett vindkraftverks årliga utgifter är omkring 100 000 euro. Om investeringskostnaden avskrivs i lika stora poster under en förmodad användningstid på 25 år, är årsavskrivningen 180 000 euro och resultatet efter en samfundsskatt på 20 procent 444 000 euro, vilket innebär en avkastning på 9,9 procent på det investerade kapitalet.

I exemplet minskar en ökning av fastighetsskattekostnaden vinsten efter skatt med 4,3 procent. Ändringens inverkan på vindkraftverkens resultat är sålunda relativt liten för de 12 år som en elproducent har rätt till inmatningspris. Dessutom minskar skattekostnaden småningom med anledning av det åldersavdrag på 2,5 procent som årligen görs på återanskaffningsvärdet.

Vindkraftverksprojekt genomförs på olika sätt, exempelvis så att projektutvecklaren sörjer för åtgärder som krävs för att få igång verksamheten och säljer det färdiga kraftverket till en investerare. I köpesumman beaktas avkastningen och presumtiva kostnader, inklusive fastighetsskatten. Verksamhetssättet inverkar inte på beloppet av skattekostnader utan på fördelningen av kostnaderna mellan parterna vid fastställandet av köpesumman.

Ändringen har ingen inverkan på nyinvesteringar medan det nuvarande tariffsystemet är i kraft, eftersom systemet stängs för vindkraftverk på det ovan beskrivna sättet den 1 november 2017.

I statsrådets redogörelse om nationell energi- och klimatstrategi fram till 2030 (Arbets- och näringsministeriets publikationer 4/2017) finns riktlinjer för utvecklingen av produktionsstöd för elproduktion. Målet är att projekten ska förverkligas på marknadsvillkor i framtiden. Som

en lösning under övergångsperioden bör det enligt redogörelsen införas teknikneutrala anbuds-förfaranden, som används som utgångspunkt för betalning av produktionsstöd för el endast till de investeringar i förnybar energiproduktion som är mest kostnadseffektiva och konkurrenskraftiga. Modellen för produktionsstödet och konkurrensutsättning i samband med det preciseras i samband med beredningen av regeringens proposition om saken. Vid beredningen och tillämpningen av produktionsstödssystemet tar man noggrant i beaktande de samhälleliga konsekvenserna, inklusive konsekvenserna för företagen, miljön och hälsan.

På den konkurrensutsättningsmekanism som väljs beror delvis fastighetsskatteändringens inverkan på resultatet för de vindkraftverk som kommer att omfattas av det nya produktionsstödssystemet liksom det huruvida vindkraftverkens ökande fastighetsskattekostnad indirekt ökar beloppet av det produktionsstöd som betalas ut statsbudgeten, varvid fastighetsskattens konsekvenser för vindkraftföretagens resultat också minskar.

3.2 Konsekvenser för de offentliga finanserna

Konsekvenserna för kommunernas skatteintäkter beror på vilka vindkraftverk som på grund av ändringen kommer att omfattas av den höjda skatteprocentsatsen för kraftverk, för vilket det än så länge inte finns några tillförlitliga uppskattningar, samt på hur kommunerna utnyttjar den möjlighet till en utvidgning av skattebasen som erbjuds.

Om man antar att 75 procent av vindkraftverken mätt enligt beloppet av deras beskattningsvärde överskrider den nominella effekten på 10 megavoltampere i enlighet med den ändring som föreslås, ökar kommunernas skatteinflöde i fråga om de vindkraftverk som finns i Skatteförvaltningens register med knappa 3,6 miljoner euro, om kommunerna tillämpar de nuvarande skattesatserna. Av vindkraftverkens 43 placeringskommuner i Fastlandsfinland är det tio som inte infört den höjda skattesatsen för kraftverk, och en kommun har bestämt en skattesats som är mindre än den allmänna fastighetsskattesatsen. Om dessa tio kommuner skulle bestämma en särskild skattesats på 3,00, skulle dessa kommuners fastighetsskatteintäkter öka ytterligare med knappa 800 000 euro.

Av de enskilda kommunerna skulle följande tio kommuner dra mest nytta av ändringen: Ii, Kalajoki, Brahestad, Sodankylä, Björneborg, Pyhäjoki, Torneå, Siikajoki, Tervola, Kemi ja Vasa. Kommunen Ii skulle vara den potentiellt mest gynnade, för vilken ökningen av skatteinkomsterna skulle vara dryga 700 000 euro, om alla vindkraftverk inom kommunens område skulle omfattas av den höjda skattesatsen för kraftverk. För Kemi, som är tionde i ordningen, skulle ökningen vara dryga 170 000 euro.

Eftersom Skatteförvaltningens uppgifter inte innehåller tillräckliga uppgifter om vindkraftverkskonstruktionernas byggnadstyp (vindkraftverk), skulle konsekvenserna vara större än det som nu uppgetts. Om t.ex. en femtedel av vindkraftverken beräknat enligt beskattningsvärdet saknas i skatteförvaltningens uppgifter, är ökningen av kommunernas skatteinkomster med de antaganden som det redogjorts för ovan 4,3—5,3 miljoner euro.

Eftersom fastighetsskatten är en avdragsgill utgift i inkomstbeskattningen om fastigheten, byggnaden eller konstruktionen används i näringsverksamhet eller annan förvärvsverksamhet, inflyter det mindre inkomstskatt från vindkraftföretagen. När det gäller företag i aktiebolagsform inverkar en höjning av fastighetsskattekostnaderna med en andel av höjningsbeloppet motsvarande samfundsskattesatsen, varvid intäkten av samfundsskatten minskar i motsvarande grad. Kommunernas andel av det är enligt kommunernas samfundsskatteandel 30,34 procent och statens andel 69,66 procent. Beloppet av inkomstskatt som inflyter från vindkraftföretag kan med de nämnda antagandena sjunka med 0,86—1,06 miljoner euro.

Ändringen i fastighetsbeskattningen av vindkraftparker har inga konsekvenser för kommunernas statsandelar, eftersom endast kärnkraftverk räknas med i den utjämning av statsandelarna som baserar sig på kommunernas skatteinkomster.

3.3 Konsekvenser för myndigheterna

För att genomföra ändringen ska Skatteförvaltningen med stöd av 14 § 3 mom. i fastighets-skattelagen be kraftverksägarna om uppgifter om bl.a. varje enskilt kraftverks effekt och markens fastighetsregisterbeteckningar för varje anslutningspunkt. Enligt lagrummet ska kraftverkets ägare lägga fram en utredning om kraftverkets nominella effekt. De nominella effekterna hos kraftverk som är kopplade till samma anslutningspunkt räknas samman så att man får reda på vilka kraftverk som omfattas av skattesatsen för kraftverk. Enligt denna definition inverkar vindkraftverkens ägare eller placering inom olika fastigheter eller inom olika kommuners område inte på huruvida vindkraftverket är en del av en vindkraftspark eller inte. Om en definierad kraftverkshelhet är belägen inom två eller flera olika kommuners område, inflyter skatteintäkterna till varje enskilt kraftverks placeringskommun. Den skattesats som ska tillämpas bestäms enligt respektive kommuns egen allmänna skattesats eller skilt enligt den skattesats som fastställts för kraftverk.

Insamlingen av basuppgifter är av engångsnatur. Senare kompletteras uppgifterna i vindkraftparksregistret med tillägg och ändringar. Den administrativa börda som uppkommer när systemet tas i bruk kan hållas rimligt liten för såväl vindkraftsföretagen som Skatteförvaltningen och kommunerna.

Då den skattemässiga behandlingen förändras är det både för att trygga kommunernas ställning som skattetagare och för en jämlik behandling av de skattskyldiga viktigt att Skatteförvaltningen på ett heltäckande sätt känner till både kraftverk som omfattas och inte omfattas av den föreslagna definitionen och att kommunerna och Skatteförvaltningen har uppgifter som stämmer överens. För att detta ska kunna uppnås är det viktigt att vindkraftkonstruktionerna genom kommunernas försorg registreras i befolkningsdatasystemet, så att de får byggnadsbeteckningar med hjälp av vilka vindkraftverken kan identifieras för både kommunernas och Skatteförvaltningens behov. Av de vindkraftverk som för närvarande finns i Skatteförvaltningens register är drygt en femtedel antecknad i befolkningsdatasystemet med permanent byggnadsbeteckning. Det är emellertid inte oproblematiskt att införa vindkraftverken i befolkningsdatasystemet. Därför ska bestämmelserna om detta ses över.

3.4 Miljökonsekvenser

Vindkraftens positiva miljökonsekvenser hänför sig till minskningen av koldioxid- och partikelutsläppen inom energiproduktionen. Bygandet och användningen av vindkraft har negativa konsekvenser bl.a. för landskapsbilden, för växtbeståndet som en följd av bearbetningen av jordmånen och bland djuren framför allt för fåglarna som en följd av förändringen i deras naturliga livsmiljö och i någon mån också på grund av kollisionssödlichkeit. Buller och rörliga skuggor orsakade av vindkraftverk medför i någon mån olägenhet för människor och djur, inbegripet produktionsdjur. Planläggnings- och bygglov för ett vindkraftverk av industristorlek avgörs i regel med beaktande av miljökonsekvenserna.

Propositionen kan ha miljökonsekvenser om den skattebas som vindkraftverken erbjuder sporrar kommunerna att planlägga områden för utbyggnad av kraftverk. Planläggningen är emellertid en långsam process, varför dessa konsekvenser inte uppkommer före den 1 november 2017, då tariffsystemet stängs för vindkraftverken. Senare är fastighetsskatteändringens inverkan på bygandet av vindkraft också beroende av hurudant stödsystem för elproduktionen som bildas.

Enligt den nationella energi- och klimatstrategin kommer arbets- och näringsministeriet att låta utföra en oberoende och omfattande utredning av vindkraftens hälso- och miljölägenheter innan lagen om produktionsstöd bereds.

4 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid finansministeriet. Propositionen har behandlats vid delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning.

Tjugo myndigheter, kommuner och organisationer har avgett utlåtande över propositionsutkastet.

Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK, MTK Mellersta Österbotten, Finlands Kommunförbund, Skattebetalarnas Centralförbund, Kemi och Torneå städer samt Keminmaa, Simo, Tervola, Ii och Övertorneå kommuner understöder propositionen.

Arbets- och näringsministeriet anser att höjningen av fastighetsskatten är oskälig för de vindkraftverk som är i drift. Ändringen skulle bromsa ökningen av den vindkraftskapacitet som byggs på marknadsvillkor eller öka statens utgifter om vindkraftskapaciteten byggs med statligt stöd. Om kapacitetsökningen inte förverkligas, kommer målet att höja andelen förnybar energi till 50 procent på 2020-talet troligtvis inte att nås. Höjningen av fastighetsskatt skulle sannolikt till sitt fulla belopp överföras på produktionsstödet.

Finlands Näringsliv EK och Finsk Energiindustri rf motsätter sig den föreslagna ändringen. Ändringen skulle försämra vindkraftens konkurrenskraft och försvåra uppnåendet av målet för minskning av koldioxidutsläppen. I det nya systemet för produktionsstöd, som regeringen i juni 2017 beslutade bereda, skulle skatten sannolikt öka behovet av stöd för nya kraftverk. Ändringen skulle dessutom uppmuntra till byggande av vindkraftverk i oändamålsenligt små helheter. Finlands Vindkraftsförening rf motsätter sig förslaget på ovan nämnda grunder och fäster dessutom uppmärksamhet vid vindkraftverkens sämre konkurrensställning vid konkurrensutsättningen av produktionsstödet jämfört med sådana anläggningar för samproduktion av el och värme som inte omfattas av fastighetsskattesatsen.

Energimyndigheten anser att propositionens ekonomiska konsekvenser för elproducenterna är relativt små.

Med anledning av remissyttrandet från Finsk Energiindustri rf har propositionens konsekvensbedömning kompletterats med det alternativa sätt för genomförande av vindkraftsprojekt som beskrivs i utlåtandet. Också motiveringarna till propositionen har kompletterats med anledning av Energimyndighetens och Skatteförvaltningens remissyttranden.

5 Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

Förslaget bör behandlas i riksdagen så att kommunerna har tid att fastställa och meddela Skatteförvaltningen fastighetsskatteprocenterna inom tid som bestäms i 11 § 4 mom. i fastighetsskattelagen dvs. senast den 17 november. Skatteförvaltningen, kommunerna och skattskyldiga måste också hinna att göra de behövliga utredningar före fastighetsbeskattningen för 2018.

6 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt. Lagen tillämpas första gången vid fastighetsbeskattningen för 2018.

RP 96/2017 rd

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 14 § i fastighetsskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i fastighetsskattelagen (654/1992) 14 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1131/2005,
som följer:

14 §

Skatteprocentsatsen för vissa anläggningar

Den skatteprocentsats som avses i 1 mom. får tillämpas endast om kraftverkets nominella effekt överskrider 10 megavoltampere eller, om flera kraftverk är anslutna till ett distributionsnät enligt 3 § 2 punkten eller ett högspänningsdistributionsnät enligt 3 § 3 punkten i elmarknadslagen (588/2013) eller ett stamnät enligt 31 § 1 mom. 1 punkten i den lagen via en gemensam anslutningspunkt, den sammanräknade nominella effekten överskrider 10 megavoltampere.

Denna lag träder i kraft den 20 .
Lagen tillämpas första gången vid fastighetsbeskattningen för 2018.

Helsingfors den 31 augusti 2017

Statsminister

Juha Sipilä

Finansminister Petteri Orpo

Lag

om ändring av 14 § i fastighetsskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i fastighetsskattelagen (654/1992) 14 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1131/2005,
som följer:

Gällande lydelse

14 §

Skatteprocentsatsen för vissa anläggningar

På vatten- och vindkraftverk vilkas nominella effekt är högst 10 megavoltampere tillämpas dock den allmänna fastighetsskatteprocentsatsen.

Föreslagen lydelse

14 §

Skatteprocentsatsen för vissa anläggningar

Den skatteprocentsats som avses i 1 mom. får tillämpas endast om kraftverkets nominella effekt överskrider 10 megavoltampere eller, om flera kraftverk är anslutna till ett distributionsnät enligt 3 § 2 punkten eller ett högspänningsdistributionsnät enligt 3 § 3 punkten i elmarknadslagen (588/2013) eller ett stamnät enligt 31 § 1 mom. 1 punkten i den lagen via en gemensam anslutningspunkt, den sammanräknade nominella effekten överskrider 10 megavoltampere.

*Denna lag träder i kraft den 20 .
Lagen tillämpas första gången vid fastighetsbeskattningen för 2018.*
